

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten, Hållbart och innovativt
energisystem

Hanna Sundqvist

Dnr:
KN2025/01648

2025-11-17

Remissvar

Statens energimyndighets hemställan angående förordning om statligt stöd för energiberedskapsåtgärder

Svenskt Näringsliv tackar för möjligheten att yttra sig över Energimyndighetens hemställan om en förordning för statligt stöd till energiberedskapsåtgärder.

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv delar regeringens och Energimyndighetens bedömning att Sveriges energiberedskap behöver stärkas för att säkerställa en robust och uthållig energiförsörjning i alla samhällslägen. En trygg elförsörjning är en grundförutsättning för näringslivets konkurrenskraft, klimatomställningen och att samhället ska fungera i tid av höjdberedskap. Svenskt Näringsliv ställer sig positiv till ett statligt ansvar för finansiering av uppbyggnaden av totalförsvarets förmåga och att detta finansieras via statsbudgeten. Förslaget att använda EU:s statsstödsregler för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse anses vidare vara ett lämpligt ramverk. För att stödsystemet ska bli effektivt och attraktivt för näringslivet är det dock viktigt att utformningen blir tydlig, förutsägbar och bygger på ett partnerskap mellan det offentliga och privata.

Svenskt Näringslivs synpunkter på Hemställan

Säkerställ en förutsägbar ersättningsmodell

För att stärka företagens vilja att åta sig allmännyttiga uppdrag som stärker energiberedskapen, utöver vad som är affärsmässigt motiverat, behövs en tydlig och förutsägbar ersättningsmodell. Svenskt Näringsliv anser därmed att förordningen och efterföljande föreskrifter behöver säkerställa att företag som åtar sig ett uppdrag garanteras full täckning för sina nettokostnader, inklusive en rimlig vinst i enlighet med vad regelverket tillåter.

Använd offentlig upphandling där det är möjligt

En effektiv metod för att stärka energiberedskapen är att staten agerar som beställare och upphandlar de förmågor som efterfrågas. Förutsägbarhet och stimulans av marknadsutveckling sker när företagen deltar i försörjningsberedskapen genom frivilliga och affärsmässiga avtal. Näringslivet visar redan i dag en stark vilja att bidra till totalförsvarets förmåga. Vidare bör Svenska kraftnät eller Energimyndigheten, definiera behovet av reservkraft eller ö-drift och upphandla denna förmåga från den aktör som kan erbjuda den bästa lösningen till bästa pris.

Vid de situationer där upphandling inte anses lämpligt, exempelvis när en specifik förmåga behöver stärkas hos en befintlig aktör med en unik roll i en värdekedja, bör i stället direkta statsstöd nyttjas.

Flexibiliteten att kunna tilldela ett allmännyttigt uppdrag direkt till en specifik aktör – offentlig som privat – är nödvändig för att kunna täcka identifierade förmågeluckor på ett effektivt sätt. Det avgörande är att villkoren är likvärdiga oavsett om aktören är offentlig eller privat.

En betydande del av den samhällsviktiga verksamheten, inklusive produktion av livsmedel, läkemedel och insatsvaror, bedrivs av privata företag. Industrins behov av en oavbruten elförsörjning är avgörande för att upprätthålla produktion och försörjningskedjor i en kris.

Hantera administrativ börda på ett proportionerligt sätt

För att underlätta för företag, och särskilt för mindre aktörer, föreslår Svenskt Näringsliv att administrativa kostnader som är direkt kopplade till hanteringen av det allmännyttiga uppdraget ska kunna räknas som en stödberättigande kostnad inom ersättningen.

Inkludera näringslivet

En nationell strategi för energiberedskap måste anlägga ett brett systemperspektiv där näringslivets kritiska behov identifieras och prioriteras på samma villkor som offentlig verksamhet. Denna process måste därmed inkludera berörda företag i hög utsträckning i analysen och planeringen tillsammans med ansvariga myndigheter. En effektiv energiberedskap kräver en fördjupad samverkan mellan det offentliga och det privata, där roller och ansvar är tydligt definierade.

Genom att ta tillvara marknadens innovationskraft och näringslivets kompetens kan Sverige bygga en mer robust, kostnadseffektiv och modern energiberedskap.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Michelle Tun von Gyllenpalm